

nu daudzus gadus, vadot viņa studijas LMA, es atbalstu viņa Latviešu Fondam pieteikto projektu.

M. Andermanis, bijušais operas solists, tagad pasniedzējs: Tā kā ilgstoši esam tikušies vokālās nodarbībās, augsti vērtēju viņa balsi dotības, koncertizpildītāja spējas un atbalstu viņa - Ulda Leiškalna Latviešu fondam pieteikto projektu.

9. Grāmata - Alfreda Putniņa Izvēlētie raksti.

Atbalsts grāmatas izdošanai.

Darba veicējs: *Alfreds Putniņš, redaktors, Volguntes ielā 5-28, Rīga, LV-1046, Latvija; telefons 7611593.*

Projekta apraksts: Lai saglabātu nozīmīgāko no vairāk kā 40 gadu laikā sarakstītiem, vēl nepublicētiem krājumiem, apgāds "Daugava" apņemas izdot apmēram 500 lappušu izlasi, kuru bez maksas saņemtu latviešu bibliotēkas un skolas, tādējādi dodot iespēju jaunatnei iepazīties ar okupācijas laikā noklusētu dzeju un prozu. Grāmata varētu palīdzēt ētisku, estētisku un patriotisku jūtu rosinošu vērtību atjaunošanā latviešu literatūrā. Tā reizē būtu arī kultūrvēsturiska liecība par to, ka pat grūtākos pārbaudījumos mūsu tautā nav zudusi ticība Latvijas Valsts neatkarības idejai. Grāmatas izdošana tiktu saskaņota ar autora astoņdesmitgades atzīmēšanu 1999. gada februārī.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts.....\$5,600

Izdevumi:

Drukāšanas darbu sagatavošana.....\$ 450

Drukāšanas darbu izpildes.....\$2,900

Honorāri.....\$ 600

Reklāma / administrācija.....\$ 350

25% ienākuma nodoklis.....\$1,400

Kopsumma.....\$5,700

Atsauksmes: *Imants Auziņš, rakstnieks:* A. Putniņam tuva aforistiska izteiksme. Viņš droši pajaujas uz tēlu iespējām un valodas mūziku. Manuprāt viņa dzeja pelnījusi plašāku ceļu pie lasītāja, tā būtu ieteicama komponēšanai.

V. Vecgrāvis, filoloģijas doktors, Apgāda "Daugava" direktors: A. Putniņa lirika ir Latvijas valstiskuma apziņas pastāvēšanas viena no visraksturīgākajām liecībām. Tā ir arī mākslas vērtība. Blakus A. Pelēča, B. Mārtuževas, M. Zihmaņa lirikai A. Putniņa dzeja ir ceturtais mākslinieciski nozīmīgākais noklusēto dzejnieku intensīvas radošās darbības pierādījums.

10. Latviešu folklorā Latvijas Kultūras akadēmijā.

Atbalsts bakalaurs studijām latviešu folklorā.

Darba veicēji: *Janīna Kursīte, Dr. habil. phil., profesore, Latvijas Zinātņu akadēmijas korespondētājlocekle, Ludzas ielā 24, Rīga LV-1003, Latvija; telefons 371-7140175 un Valdis Muktupāvels.*

Projekta apraksts: Pirmoreiz Latvijā ir uzņemta studentu grupa bakalaurs studijām ar specializāciju latviešu folklorā. Tie ir 16 studenti, kas 1996. gada rudenī uzsāka mācības Latvijas Kultūras akadēmijā. Mācību ilgums - četri akadēmiskie gadi. Šīs specializācijas originalitāte ir tā, ka studentiem tiek piedāvāta vispusīga, nevis tikai valodnieciska vai folkloriskas muzicēšanas pieeja, kā tas ir Latvijas universitātes Filoloģijas fakultātē vai Latvijas Mūzikas akadēmijā. Folkloras bakalaurs mācību plānā, līdzās Kultūras akadēmijai raksturīgiem priekšmetiem, ir iecerēti dažādi ar latviešu folkloru un mitoloģiju saistīti kursi: latviešu mitoloģija, tradicionālā mūzika, organoloģija, tradicionālā horeogrāfija, etnomuzikoloģija u.c. Daži no tiem jau notikuši, bet lielākā daļa vēl sagaidāma.

Tāpat ir paredzētas daudzas praktiskas nodarbības, tostarp folkloras vākšanas ekspedīcija un tautas mūzikas instrumentu spēles metodika. Šīs nodarbības ir neiztrūkstošas profesionālai folkloristu sagatavošanai, un tām nepieciešams īpašs materiālais aprīkojums: diktofoņi, audio- un videokasetes, mūzikas instrumenti, tāpat zināmus līdzekļus prasa folkloras ekspedīcijas sagatavošana un norise.

Ar folkloras specializāciju saistītās lekcijas, seminārus un praktiskās nodarbības paredzēts finansēt no Latvijas Kultūras akadēmijas līdzekļiem, kas sastāda apmēram pusi no visa projekta izmaksām. Otru pusi - folkloras ekspedīciju sarīkošanai un tautas mūzikas instrumentu iegādei nepieciešamos līdzekļus jāmeklē citur, un tādēļ tiek lūgts Latviešu fonda atbalsts. Folkloras ekspedīcijai un tautas mūzikas instrumentu spēles praktikumam labākais laiks būtu 1997./98. mācību gads (1997. gada septembris - 1998. gada jūnijs). Mazām tautām profesionālu folkloristu izglītošana ir dārgs priekšs, tomēr, ja to nedara nemaz un ļauj saziņai diletantismam, vienam no tautas etniskās identitātes balstiem draud sabrukšana.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$2,151

LKA atbalsts.....\$1,800

Izdevumi:

Folkloras ekspedīcijai.....\$1,071

Tautas mūzikas instrumenti.....\$1,080

Kopsumma.....\$2,151

Atsauksmes: *Vaira Viķe-Freiberga:* Atbalstu un ieteicu projektu "Latviešu folklorā Kultūras akadēmijā" kā tādu kas par niecīgas summas ieguldījumu nesīs vērtīgus augļus vēl ilgu gadu uz priekšu. Projekta vadītāji ir izcili apdāvināti un zinīgi folkloras speciālisti. Viņiem vajadzīgi zināmi materiāli kā darba rīki lai palīdzētu nostādīt paredzēto izglītības programmu attiecīgi augstā līmenī.

11. Grāmata - 1915.-1920. Kauju un kritušo karavīru piemiņai (*Pirmā pasaules kara un Latvijas Atbrīvošanas cīņu piemiņas vietas*).

Atbalsts grāmatas izdošanai.

Darba veicējs: Jānis Lismanis, vēsturnieks, Kr. Valdemāra ielā 85-9, Rīga LV-1013, Latvija; telefons: 374731.

Projekta apraksts: Materiālu apkopojums par visiem Latvijas teritorijā 1915.-1920.g. kritušo un mirušo karavīru (latviešu, krievu, vācu, igauņu, lietuviešu, somu, poļu, angļu, etc.) individuāliem apbedījumiem un brāļu kapiem (kapsētām), kā arī par visām piemiņas zīmēm, kuras saistītas ar minēto laika posmu Latvijas vēsturē. Pirmpublicējums, jo ir pieminētas visas zināmās (ap 600 kapsētu un individ. apbedījumu vietas un ap 100 piemiņas zīmes) piemiņas vietas: ar un bez piemiņas zīmēm, saglabājušās un laika gaitā izzudušās.

Darbs pie šo vēstures pieminekļu grupas izpētes sāks jau 1965.g., kad autors sāka strādāt Kultūras ministrijā Muzeju un kultūras pieminekļu aizsardzības pārvaldē par inspektoru. Darbā izmantoti Latvijas arhīvu, muzeju, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas, Maskavas valsts kara vēstures arhīva materiāli, kā arī 1920.-1940.g. periodika. Gandrīz visi manuskriptā uzrādītie objekti ir dabā autora personīgi apsekoti.

Iepulēnoto publicēšanu pārtrauca izdevniecības "Latvijas enciklopēdija" likvidēšanās. Izdevniecības "Zvaigzne ABC" un "Jāņa sēta", bez finansu līdzekļu sagādāšanas, grāmatas iespiešanu neuzņemas.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$8,000

Tiek meklētas papildus summas

Izdevumi:

Drukas darbu sagatavošana.....	\$ 6,319
Drukas darbu iespiešana.....	\$11,752
Honorāri.....	\$ 1,646
Kopsumma.....	<u>\$19,717</u>

Atsauksmes: I. Krēķis, Latvijas Kara muzeja

Zinātniskais direktors: Iepazīstoties ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas pieminekļu pētniecības centra speciālista J. Lismaņa manuskriptu, Latvijas Kara muzeja darbinieki uzskata, ka šāds izdevums būtu ļoti vērtīgs plaša loka lasītājiem - vēstures pētniekiem un interesentiem, skolotājiem, karavīriem, kā arī muzejiem, daudzām valsts iestādēm un sabiedriskajām organizācijām. Jāatzīmē, ka tik pilnīgs darbs par piemiņas vietām Latvijā vēl līdz šim nav izdots.

J. Lejnieks, Dr.arh., Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Pētniecības centra vadītājs: Grāmatas autors Jānis Lismanis ir profesionāls vēsturnieks ar lielu pieredzi vēstures pieminekļu aizsardzības darbā, ar pieminekļu izpēti nodarbojas kopš 1965.g., okupācijas

gados ir apzinājis pieminekļus, kuru uzskaitē nebija atļauts. J. Lismaņa pētījums ir unikāls visu Latviju aptverošs materiālu apkopojums par Pirmā pasaules kara un Latvijas atbrīvošanas cīņu vietām (karavīru kapsētas un savrupapbedījumi, pieminekļi un piemiņas zīmes). Pētījuma publikācija grāmatas veidā dotu lielu ieguldījumu Latvijas un tās vēstures pieminekļu popularizācijā, kalpojot līdz šim noklusēto un nezināmo Latvijas vēstures notikumu izpētē. Darbs balstās uz bagātīgu arhīvu un bibliotēku fondu izpēti, kā arī piemiņas vietu apzināšanu dabā.

12. Grāmata - Gunārs Astra - sirdsapziņas balss.

Atbalsts grāmatas izdošanai.

Darba veicējs: Māris Ruks, rakstnieks, maģistrs filoloģijā, Maskavas ielā 377-63, Rīga, LV-1063, Latvija; telefons 266700.

Projekta apraksts: Projekts ir topoša grāmata, kuŗas pamatā nepieciešamība parādīt, ka latviešu tauta nekad nav samierinājusies ar savas valsts esamības, politisko tiesību izdzēšanu, atklāt glavenās līnijas pretošanās kustībā no 1960. līdz 1980. gadiem - laika posmā, par kuŗu šādā aspektā runāts ļoti maz un tāpēc, īpaši jaunatnes apziņā izveidojies it kā pārrāvums - II pas. karš, nac. partizāni un... 1980.gadu beigu "dziesmotā revolūcija"... Nedrīkstam aizmirst tos, kas, upurējot sevi, gatavoja Latvijas valstiskuma atdzimšanu. Gunārs Astra, tēlojot viņa dzīvi, uzskatus, cīņu par latviešu tautas un cilvēktiesībām okupētajā Latvijā, vienlaikus izvirzīts kā aplūkojumā laika simbols.

Materiālu vākšanas darbs turpinās vairāk nekā pusgadu. Informācijas apkopojumu paredzēts pabeigt triju līdz četrus mēnešu laikā no iespējamā LF piešķiruma saņemšanas brīža, grāmatas manuskriptu - piecu līdz sešu mēnešu laikā pēc materiālu apkopojuma, grāmatas izdošanu - divu mēnešu laikā pēc tās gatava manuskripta.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$7,380

Izdevumi:

Materiālu vākšana.....	\$1,180
Autora honorārs (ietverot teksta ievadišanu, literāro redakciju, korektūru).....	\$2,000
Drukas darbu sagatavošana.....	\$ 800
Drukas darbu iespiešana.....	\$3,400
Kopsumma.....	<u>\$7,380</u>

Atsauksmes: Paulis Kļaviņš, Latvijas Republikas Saeimas deputāts: Māra Ruka projekts - izstrādāt un izdot pētījumu par Gunāru Astru - ir apsveicams un atbalstāms pasākums latviešu nacionālās pretestības apliecināšanai. Lai zina tā latviešu paaudze, kurai padomju vara neļāva

iepazīties ar savas tautas vēsturi, ka tai ir bijuši tādi varoņi, kā Gunārs Astra, kas nelocījās okupantu un kolaborantu priekšā.

Lidija Lasmane: Ar prieku atbalstu šo projektu, jo pagaidām tas ir balsts plankums mūsu kultūrvēsturē, bet sirdsapziņas cietumnieku likteņstāstiem būtu liela nozīme tautas morālo vērtību atdzimšanā.

13. Grāmata - Virzieni un strāvojumi latviešu trimdas dzejā.

Atbalsts grāmatas izdošanai.

Darba veicējs: Māris Ruks, rakstnieks, maģistrs filoloģijā, Maskavas iela 377-63, Rīga, LV-1063, Latvija; telefons 266700.

Projekta apraksts: Iecerētais pētījums pirmreizīgi apkopotu un atklātu latviešu trimdas dzejas nozīmi latviešu literatūras kontekstā un attīstībā, cenšot noskaidrot līdz šim latviešu literatūrpētniecībā strīdīgus jautājumus (par virzieniem, strāvojumiem), kas lielā mērā atviegloju arī trimdas dzejas mantojuma apguvi mācību iestādēs. Pētījumā iecerēts skatīt latviešu trimdas dzeju 20.gs. Eiropas un ASV dzejas virzienu un strāvojumu kontekstā. Projektu iecerēts veikt no šī gada jūnija līdz 1999. gada novembrim. Pētījums tiks veikts LU prof., Dr.hab.philol. J. Kursītes vadībā, vienlaikus konsultējoties arī ar citiem latviešu dzejas speciālistiem (Dr.philol. V. Eichvaldu, Dr.philol. V. Vecgrāvi u.c.)

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$3,700

Izdevumi:

Materiālu vākšana.....\$ 300
Techniski izdevumi.....\$ 600
Autora honorārs / stipendija.....\$2,800
(Piezīme: projekta izstrādei nepieciešami 29 mēneši)

Kopsumma.....\$3,700

Atsauksmes Janīna Kursīte, LU prof., Dr.hab.philol.: M. Ruka darbs būtu atbalstāms, jo: 1) pirmoreiz trimdas dzeja tiks pētīta virzienu kontekstā; 2) veidos iestrādi par trimdas dzejas poētiku nākamajai "Latviešu literatūras vēsturei"; 3) ļaus sagatavot lekciju kursu LU.

Ieva Kalniņa, LU Latviešu literatūras katedras vadītāja, Dr. Philol.: Iesaku atbalstīt Māra Ruka pētījumu "Virzieni un strāvojumi latviešu trimdas dzejā", pētniekam piemīt laba dzejas izjūta, interese par literatūrteoriju. Pētījums būtu pirmreizīgs kultūrvēsturē, nozīmīgs izglītībā.

14. Datu bāze un publikāciju programma -

Cilvēku un viņu vides likteņi Cesvaines novadā: okupācija un tās sekas.

Atbalsts datu bāzes un publikāciju programmas izveidošanā.

Darba veicēja: Ilga Holste, Cesvaines novada (ģimnāzijas) sabiedriskā muzeja vadītāja, latviešu valodas un literatūras skolotāja, Pils iela 1, Cesvaines ģimnāzija, LV-4871, Latvija; telefons. 8-248-52231.

Projekta apraksts: Projekts veidots kā paraugprojekts Latvijas 50 gadu okupācijas radīto seku apzināšanai Cesvaines novadā, darbā iesaistot Cesvaines ģimnāziju, vietējo pašvaldību un sabiedrību, tā atdzīvinot saikni cilvēki-vide-sabiedrība un rodot pamatus novada atjaunošanai latviskā garā. Tas būs modelis Latvijas skolu novadpētniekiem, skolotājiem, novadmuzejiem un sabiedriskām organizācijām. Projekts izriet no jau veiktā izpētes darba un aptver: 1) saimniecisko dzīvi; 2) veselību un veselības aprūpi; 3) izglītību; 4) kultūras un garīgo dzīvi; 5) dabas vidi un aizsardzību. Salīdzinoši un analītiski konstatē neatkarības laika sasniegumus, okupācijas laika pārmaiņas un tagadējo stāvokli. Izpētes materiālus izmanto novadmuzejā, ar to saistītas datu bāzes izveidošanai un publikāciju sagatavošanai. Datu bāzes veidošana apkopos: a) lauku māju un to iedzīvotāju likteņus; b) novada dzimtu likteņu aprakstus; c) deportēto un uz ārzemēm izceļojošo sarakstus un viņu likteņu dokumentāciju; d) datus un aprakstus par novada ievērojamām personībām. Datu bāzi darīs pieejamu Interneta lietotājiem.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$3,600

Izdevumi:

Materiālu apkopošana.....Ls 588
Iespēdizdevumi.....Ls1,200
Honorāri.....Ls 300
Kopsumma...Ls2,088 vai...\$3,600

Atsauksmes: Andrejs Plakans, Vēstures profesors, Iowa State University: Projekts par okupācijas sekām Cesvaines novadā ir ar lielu nozīmi ne tikai Okupācijas muzeja izglītības programmai bet arī Latvijas novadpētniecības tālākai attīstībai. Ieteicu LF atbalstu.

L. Zepa, Muzeja direktore, Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs: Projekta pamatā ir Cesvaines ģimnāzijas sabiedriskajā muzejā desmit gados savāktie materiāli. Zinot tur strādājošo skolotāju iespējas, lūdzam materiāli atbalstīt tālāko darbu - pētniecību un publicēšanu.

15. Dokumentācija - Vītrupes krastu agrārā ainava aizvēsturē.

Atbalsts seno tīrumu un to sistēmu vietu apzināšanai un izpētei Latvijā.

Darba veicēji: Rītvārs Rītums, vēsturnieks, arheologs, Ādmiņu iela 11-12, Rīga, LV-1009, Latvija; telefons 7326609; Ainis Tora, Andris Šnē, projekta realizācijā piedalīsies LU studenti.

Projekta apraksts: Latvieši sevi uzskata par zemnieku tautu un Latviju - par agrāru valsti. Taču lauksaimniecības sākotne maz pētīta. Tāpēc projekta mērķis - uzsākt seno tīrumu un to sistēmu vietu apzināšanu un izpēti Latvijā, sagatavot dokumentāciju šo arheoloģijas pieminekļu juridiskai aizsardzībai, iekļaut tos kultūrvēsturiskā mantojuma aprītē (tūrisms u.c.). Ziemeļeiropas arheologi jau kopš 1960-tajiem gadiem gūst jaunas atziņas par lauksaimniecības attīstību no tās pirmssākumiem (II-I gadu tūkstošs pr.Kr.) līdz viduslaikiem: kad iekopti pirmie tīrumi, cik ilgi izmantoti, kas audzēts, kā šīs teritorijas iekļāvušās citu senvietu kopumā u.c. Pēdējos gados izpēte sāka arī Igaunijā. Latvijā senie lauki nav meklēti un pētīti, kaut gan to pazīmes konstatētas vairākās vietās. Vītrupes krasti (Limbažu raj. Viļķenes pag.) izvēlēti tāpēc, ka šeit 20km² lielā teritorijā zināmi vairāki kapulauki, ir ziņas par senmītni, atklātas seno tīrumu vietas. Projekta realizācija: teritorijas apzināšana, uzmērojot un atzīmējot kartē lauku vietas u.c. arheoloģijas objektus, tos fotografējot, aprakstot, izdarot ģeoloģiskos urbumus paleobotānisko analīžu paraugu iegūšanai, arheoloģiska izlūkošana augsnes, ogļu u.c. paraugu iegūšanai analīzēm, materiālu apstrāde, publikāciju sagatavošana.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$7,888

Izdevumi:

Vītrupes krastu apsekošana.....	\$2,571
Vītrupes krastu arheoloģiskā izlūkošana/ieskaitot analīzes/.....	\$4,024
Materiālu apstrāde un publikāciju sagatavošana.....	\$1,293
Kopsumma.....	<u>\$7,888*</u>

*summā iekļauts valsts noteiktais ienākuma nodoklis - 25%.

Atsauksmes: Andrejs Vasks, Dr.habil.hist. LU Latvijas vēstures institūta vad.pētnieks: Projekts paredz pētīt Latvijā pilnīgi nepazīstamu aizvēstures pieminekļu grupu - senās agrārās sistēmas (tādas zināmas kaimiņzemēs Igaunijā, Somijā, Zviedrijā). Veiktie priekšdarbi sola svarīgus atklājumus arī Latvijas aizvēsturē.

J. Graudonis, profesors, Dr.habil.hist.: Projekts zinātniski ļoti nozīmīgs Latvijas un arī Austrumeiropas vēstures (saimniecības, zemkopības) izpētei. Izpildrāju kvalifikācija ir garantija augsta līmeņa pētījuma rezultātiem.

16. Grāmata - Rakstnieces Emīlijas Prūsas novēlējuma par latviešu pirmās atmodas

atainojumu romānā Senā Saulvede īstenošana.

Atbalsts manuskripta sagatavošanai.

Darba veicēja: Inta Saulgoze, strādā Latvijas vēstures Arhīva lasītavā, Bīķernieku iela 81-18, Rīga, LV-1039. Latvija; telefons 371-561811.

Projekta apraksts: Darbu pie projekta dališu divās daļās. Pirmās daļas pamatā likšu rakstnieces Emīlijas Prūsas (1878-1950) kultūrvēsturiskā romāna *Senā Saulvede* manuskriptu. Romāns uzrakstīts pseidonīmos. Romāna ievadā (1941-1944) rakstniece izsaka savu vēlmi, pēc daudziem gadiem izdot šo darbu ar īstajiem personu vārdiem un vietu nosaukumiem. Viņas piebilde - atslēgu atradis. Es pēc 50 gadiem meklēju šo "atslēgu". Daļu esmu atradusi. Romāns *Senā Saulvede* iesākas ar vādiem: "2.maijā 1870. gadā nodibinājās Vietalvas Labdarības biedrība". Tad arī sākās latviešu tautas pirmā atmoda. Rakstniece Emīlija Prūsa uzskata šo savu romānu par vēsturisku - miniatūrā visai latviešu tautai. Otrajā daļā apkopošu visu iegūto papildinformāciju, kura apstiprinās personu un vietu īstenumu. Tanī būs sīkākas ziņas par pirmās atmodas veicinātājiem: Juri Kalniņu (Prātkopi), Andreju Jankavu u.c., kā arī atmodas pretiniekiem. Būs atmodas dalībnieku dzimtu koki un fotouzņēmumi. Projektu veikšu divos gados.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$3,900

Izdevumi:

Drukas darbu sagatavošana / iespiešana.....	\$ 940
Honorāri.....	\$1,900
Reklāma / administrācija.....	\$1,060
Kopsumma.....	<u>\$3,900</u>

Atsauksmes: Dainis Īvāns, LMM redaktors: Intas Saulgozes pētījums par Emīlijas Prūsas romāna *Senā Saulvede* prototipiem ir nozīmīgs kultūrvēsturisks darbs, kas ir veiksmīgi sākts un kura nobeigšanu vērts atbalstīt.

M. Enģele, Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzeja Direktora vietniece: Muzejs atbalsta I. Saulgozes projektu, akcentējot novadu kultūrvēsturiskās izpētes svarīgumu. Romāna *Senā Saulvede* izdošana un konkrēto vēsturisko apstākļu papildus izpēte būtu vērtīgs ieguldījums latviešu kultūrā.

17. Datora diska sagatavošana - Latviešu jurniecības terminoloģija.

Darba veicēji: Juris Baldunčiks, Dr.philol., LZA Literatūras, folkloras un mākslas institūts, Māris Grinšteins, Oļģerts Sakss, Akadēmijas lauk. 1, Rīga LV-1050, Latvija; telefons

Projekta apraksts: Pēc 1945.g. latviešu valoda pakāpeniski tika izstumta no jūrskolām un no Latvijas jūras kuģniecības. Arī latviešu skaits jūrnieceības laukā tika samazināts līdz dažiem procentiem. Šādos apstākļos terminoloģijas normāla attīstība nebija iespējama, pakāpeniski aizmirsās arī daudzi termini, kurus lietoja līdz 1940.g. Lai pēc neatkarības atgūšanas sekmētu latviešu jūrnieceības terminoloģijas paplašināšanu un ātrāku ieviešanu izglītības sistēmā un lietvedībā, mēs uzsākam terminu apzināšanas un kārtošanas darbu: 1) izveidojām angļu un krievu terminu sarakstus atsevišķās šaurākās jomās; 2) centāmies atrast tiem atbilstošus latviešu terminus (viss tika darīts bez atlīdzības). Mums nācās apzināt pirms kara lietoto latviešu terminoloģiju, paņemt no tās mūsdienu apstākļiem piemērotus vārdus un vārdu savienojumus. Jūrnieceības tehniskajā terminoloģijā ir iespējams izmantot samērā daudzus terminus no t.s. "sauszemes" nozarēm - tika veikta šāda terminu atlase. Treškārt, izmantojam dažādas jaunu terminu veidošanas metodes, piemēram, pēc analogijas ar jau esošajiem latviešu vārdiem, pēc citu valodu vārdu parauga (angļu *bipod mast* - divbalstu masts) u.c. Pilnīgāk izstrādātās apakšnozares sakārtojām mācību līdzeklī, ko ar Jūrnieceības fonda atbalstu izdevām 1995.g. rudenī. Daudzas citas šobrīd ir iestrādāju līmenī, piemēram, kuģa konstrukcijas, kuģu būves un remonta termini. Aptuveni 18-20 mēnešu laikā mēs varam sagatavot jaunu, līdzīga apjoma terminu sarakstu, kas būtu paliekošs ieguldījums izglītības jomā un valsts valodas stiprināšanā. Terminu saraksts datora diskā var tikt nodots Jūras akadēmijas terminoloģijas datu bāzei un Latvijas Terminoloģijas un tulkošanas centram.

Budžets:**Ienākumi:**

No LF lūgtais pabalsts	\$3,500
No Latvijas Jūrnieceības fonda lūgtais pabalsts.....	\$4,500
Kopsumma.....	\$8,000

Izdevumi:

Terminu sagatavošanas darbs.....	\$2,100
Honorāri ekspertiem.....	\$ 700
Drukas darbi, administrācija.....	\$ 700
Iespēšana.....	\$4,500
Kopsumma.....	\$8,000

Atsauksmes: *Valentīna Skujiņa, Dr.hab.philol.,*

LZA Terminoloģijas komisija: Juris Baldunčiks ir daudzpusīgs valodnieks, lietpratējs jūrnieceības terminoloģijas jomā. Uzskatu, ka viņa un pārējo līdzstrādnieku pūliņi latviskas jūrnieceības terminoloģijas attīstībā ir pelnījuši Fonda atbalstu.

V. Hausmanis, Dr.hab.philol., akadēmiķis LZA, Literatūras, folkloras un mākslas institūts: Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadošais pētnieks, Dr.philol. Juris Baldunčiks kopš 1981.gada strādā jūrnieceības terminoloģijas laukā un ir daudz paveicis tās atjaunošanā un paplašināšanā. Viņa turpmākais darbs šajā jomā būtu

noteikti jāatbalsta.

18. Grāmata - Iritas Žeieres monografija "Ziemeļkurzemes 13/14. gs. sieviešu apģērbs un rotas".

Atbalsts redakcijas darbiem un iespēšanai.

Darba veicēji: *Fonda Intelektu grāmatniecības programma Spektrs: Mārtiņš Ruša, Ansis Zunde, Irita Žeiere, Fonds Intelektu ir sabiedriska bezpeļņas organizācija, kas no 1994.gada ir izdevusi 6 un patlaban ir sagatavoti izdošanai vēl 4 grāmatu manuskripti: psiholoģiski, filozofiski un kultūrvēsturiski pētījumi. Fonda prezidents ir žurnāla Rīgas Laiks redaktors Uldis Tīrons, Izdevniecības programmu vada vēsturnieks Mārtiņš Ruša un filozofs Ansis Zunde, Akadēmijas laukumā, 1.-513.kab., Rīga, LV-1940, Latvija; telefons 7229139. Irita Žeiere beigus LU Vēstures un filozofijas fakultāti arheoloģijas specialitātē.*

Projekta apraksts: Latvijas arheoloģiskais materiāls ir devis plašas iespējas seno iedzīvotāju tērpu vēstures pētniecībai. Tomēr tas nepārstāv vienmērīgi visus novadus un periodus. A. Zariņas plašo pētījumu rezultātā (Seno latgaļu apģērbs 9.-13. gs, Lībiešu apģērbs 10.-11. gs) iegūts samērā pilnīgs priekšstats par Latvijas austrumdaļas iedzīvotāju tērpu attīstību, to veidiem un īpatnībām.

Par Kurzemes novada apģērba zināšanu līdz šim bijis maz. Tomēr pēdējo gadu atradumi Ziemeļkurzemē un jau esošo materiālu apkopojums un izpēte ļauj veidot priekšstatu arī par šā novada sieviešu savdabīgo 13.-14. gs. apģērba. Radusies iespēja rekonstruēt atsevišķas tērpa daļas un to gatavošanas veidu, kas ievērojami atšķiras no līdz šim apzinātajām tehnoloģijām. Iegūtie materiāli ir pietiekami spilgti un savdabīgi, lai tos apkopotu un izdotu atsevišķā grāmatā. Tā sniegs ļoti plašu informāciju par jaunākajiem atradumiem, par tērpu gatavošanā lietoto materiālu analīzi un darināšanas tehniskajiem paņēmieniem, kas iespēju robežās ir pārbaudīti praksē. Ir ļoti svarīgi, lai grāmatā tiktu publicēts spilgtais ilustratīvais materiāls: fotogrāfijas un zīmējumi, kas paskaidros un papildinās tekstu. To sagatavošanai palīgos iesaistīties mākslinieki Linda Treija un Gatis Vanags, un fotogrāfs Roberts Kalniņš. Ar LF atbalstu grāmatu iecerēt pilnībā sagatavot 1998. gadā un izdot līdz 1999. gada beigām.

Budžets:**Ienākumi:**

No LF lūgtais pabalsts	\$6,878
Citu fondu atbalsts.....	\$ 6,943
Citi ienākuma avoti (par pārdotām grāmatām).....	\$ 4,000
Kopsumma.....	\$17,821

Izdevumi:

Drukas darbu sagatavošana.....	\$ 8,465
--------------------------------	----------

Drukas darbu iespēšana.....	\$ 4,035
Honorāri.....	\$ 3,321
Pārējie izdevumi.....	\$ 2,000
Kopsumma.....	\$17,821

Atsaukmes: *Andrejs Vasks, Dr.habil.hist. LU Latvijas vēstures institūta vad.pētnieks:* Vēstures muzejā ir uzkrāti unikāli arheoloģiskie materiāli par 13. un 14. gs. Ziemeļkurzemes sieviešu apģērbu. To atspoguļojums grāmatā būtu vērtīgs ieguldījums šī savdabīgā, bet līdz šim gandrīz nepazīstamā kursiski-lībiskā novada kultūras mantojuma atklāsmē.

A. Zariņa, Dr.habil.hist.: Līdz šim ziņas par Kurzemes seno iedzīvotāju apģērbu ir bijušas niecīgas. I. Žeieres pētījums pavērtu mums iespējas rast priekšstatu arī par šī novada tērpu īpatnībām senatnē.

19. Datoru iegāde - Latvijas Vēstures muzeja (LVM) kolekciju datorizācijai.

Darba veicējs: *Latviešu kultūras biedrība TILTS. Atbildīgais projekta vadītājs ir valdes loceklis Pēteris Dajevskis, 15 Virginia Pl., Pleasantville, NY, 10570, telefons 914-747-1230.*

Projekta apraksts: Šis projekts paredz piegādāt pietiekošu skaitu piemērotus datorus Latvijas vēstures muzejam, lai: 1) būtu iespējams lielākai latviešu tautas kultūras vērtību krātuvei Latvijā iesākt 600,000 objektu ierakstīšanu kopējā datu bāzē no visām tīklā savienotajām nodalām, 2. muzejs spētu sākt kalpot modernām vajadzībām un arī būtu spējīgs gatavoties pieslēgšanai internet tīklam nākotnē.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$ 8,000	
Citi ienākumu avoti.....	\$10,000
Kopsumma.....	\$18,000

Izdevumi:

Datoru iegādei.....	\$ 7,500
Administrācijai un sakaru uzturēšanai ar LVM.....	\$ 500
Citi izdevumi.....	\$10,000
Kopsumma.....	\$18,000

Atsaukmes: *Rihards Pīks, Latvijas Kultūras Ministrs:* Muzeja kolekciju datorizācija ir nozīmīga, jo: a) nodrošinās ātras un precīzas informācijas iegūvi par muzeja kolekcijām; b) nodrošinās racionālu laika izlietojumu muzeja pētnieciskajā un izglīdojošā darbā. Lūdzu atbalstīt.

Charles Ivars Kalme, Projekta Cerība prezidents: Profesionāli izstrādātais Latviešu kultūras biedrības TILTS projekts ir pelnījis atbalstu no visiem kam Latvijas vēsture ir mīļa.

20. Datora iegāde - Milenbaha-Endzelīna Latviešu valodas vārdnīcas datormodelis.

Darba veicējs: *Andrejs Spektors, Dr.phys., Mākslīgā intelekta laboratorijas vadītājs, LU Matemātikas un informātikas institūts, Raiņa bulvāris 29, Rīga, LV-1459, Latvija; telefons 371-721-3304.*

Projekta apraksts: Latviešu valodas izdzīvošanai nākotnes datorizētajā pasaulē ir nepieciešams radīt latviešu valodas datorfonda, kas saturēs gan tekstus, gan vārdnīcas. Šāda datorfonda veidošana jau ir uzsākta Mākslīgā intelekta laboratorijā ar Latvijas Zinātnes Pado-
mes, Sorosa Fonda - Latvija, Latvijas Kultūras ministrijas un Eiropas Savienība kopprojektu atbalstu. Nākotnē vārdnīcas varēs veidot arī no datorfonda tekstu materiāla, bet tad tās galvenokārt atspoguļos mūsdienās lietoto vārdu krājumu, jo datorfondam tiks izmantoti ļoti daudzi no izdevniecībām elektroniskā formā saņemti materiāli. Intelektuālu datorsistēmu attīstīšanai latviešu valodā ir nepieciešams pēc iespējas plašāks latviešu valodas vārdu krājums. Tā kā literatūras klasiku darbu ievadīšana datoros aizņems ilgu laika posmu, tad svarīgi ir ievadīt datorā pēc iespējas pilnīgāku latviešu valodas vārdnīcu. Dažādu citu projektu izpildes gaitā, ekonomējot līdzekļus, vairāku gadu laikā datorā jau ir ievadīts Milenbaha-Endzelīna vārdnīcas 1. sējums un izstrādāta metodika šī darba veikšanai. Ar šo projekta ieteikumu tiek lūgti līdzekļi, lai gada laikā ievadītu datorā pamatvārdnīcas pārējos trīs sējumus, veiktu visas vārdnīcas ievadklūdu pārbaudi un izveidotu vārdnīcas elektronisko versiju ar apkāpes programmām un Interneta pieejas interfeisu. Līdz ar to Milenbaha-Endzelīna *Latviešu valodas vārdnīcas* pirmie četri sējumi būs publiski pieejami starptautiskajā datortīklā Internet elektroniskā formā. Vārdnīca tiek ievadīta datorā, pilnībā saglabājot oriģināla rakstību, un tiek izstrādāti programmlīdzekļi dažādu laikposmu rakstības likumu viennozīmīgai interpretācijai, lai vārdnīcu varētu izmantot gan vēsturisko tekstu, gan arī mūsdienu dažādu tekstu analīzei.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$8,000

Izdevumi:

Datora iegāde.....	\$2,000
Honorāri.....	\$4,000
Administrācija / telpu īre.....	\$2,000
Kopsumma.....	\$8,000

Atsaukmes: *Rūsiņš Freivalds, Dr.hab.math. LU profesors:* Projekts ir ļoti vajadzīgs latviešu valodai. Projekta pieteicēju pazīstu desmit gadu kopējā darbā un esmu pārliecināts, ka darbs tiks izpildīts laikā un augstā profesionālā līmenī.

Rihards Balodis, Dr., LU Matemātikas un informātikas institūta direktors: Pilnībā atbalstī A. Spektora projekta pieteikumu kā ļoti vajadzīgu latviešu valodai.

Esmu pārliecināts, ka projekts tiks izpildīts savlaicīgi.

21. III. Starptautiskā latviešu jauno mūziķu radošā nometne.

Atbalsts nometnei.

Darba veicējas: Dace Aperāne, komponiste, 11 Cat Rocks Dr., Bedford, N.Y. 10506, telefons 914-234-3339; Velga Bomika Latvijā.

Projekta apraksts: III. starptautiskā latviešu jauno mūziķu radošā nometne notiks laikā no 1998. gada 8. jūlija līdz 18. jūlijam, Ogres mūzikas skolā, un tās organizētāja ir darba grupa, kuŗas sastāvā strādā Latvijas Kultūras ministrijas Kultūrizglītības centra, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas un Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētku padomes darbinieki. Šajā jauno mūziķu radošā nometnē izcili lektori un pasniedzēji no Latvijas un ārzemēm lasīs lekcijas vai vadīs meistarklases, kas sniegs mūzikas studentiem no visām Latvijas mūzikas koledžām, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas un ārzemju skolām jaunu informāciju par mūzikāliem stiliem un interpretācijas jautājumiem. Radošās mūzikas nometnes 4 galvenie uzdevumi ir: 1) papildināt zināšanas mūzikas nozarēs, kuŗas pašreizējās mācību iestāžu programmās tiek apskatītas daļēji; 2) rast iespēju pilnveidot profesionālo izglītību Latvijas un ārzemju mūziķu vadībā; 3) gūt ieskatu par profesionālo mūziķu darbības dažādiem aspektiem un aktualitātēm Latvijā un ārzemēs; 4) iepazīstināt ar Latvijā un ārzemēs dzīvojošo latviešu komponistu jaunākajiem skaņdarbiem.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts	\$2,500
Citu fondu atbalsts.....	\$28,000
Citi ienākumi (dalības maksas).....	\$ 7,276
Kopsumma.....	<u>\$37,776</u>

Izdevumi:

Drukas darbu sagatavošana.....	\$ 1,000
Drukas darbu iespiešana.....	\$ 2,000
Honorāri.....	\$ 2,000
Reklāma / administrācija.....	\$ 9,000
Telpu īre.....	\$ 20,000
Dažādi.....	\$ 3,776
Kopsumma.....	<u>\$37,776</u>

Atsauksmes: Eric P. Mandat, Professor of Music, Southern Illinois Univ. at Carbondale: Kopš 1994. gada visi mūzikas nometnes aspekti administrācijā, vietas izvēlē, mācību vielas sagatavošanā un mērķu nopietnībā ir auguši; esmu pārliecināts, ka šis virziens turpināsies. (All aspects of the camp had improved since 1994: administration, location, curriculum, and level of seriousness of

purpose; I fully expect that trend to continue).

Pauls Berkolds, dziedātājs: Rakstu Jums atzinību par Starptautisko latviešu mūzikas nometni. Šis vērtīgais pasākums veicina jauno mūziķu zināšanas un rosīgo darbu ne Latvijā vien, bet arī ārzemēs. Mūsu nākotne atrodas šajos dalībniekos.

22. Datortehnikas iegāde - "Internet" iespējas ķīmijā: elektroniska sadarbība starp Cincinnati universitātes un Latvijas universitātes ķīmijas fakultātēm.

Darba veicējs: Juris Kreišmanis, ķīmijas profesors Cincinnati universitātē, 3266 Rinda Lane, Cincinnati, OH 45239; telefons 513-923-1239.

Projekta apraksts: Priekšlikums iesaka izmēģināt jauna veida sadarbību starp Latvijas Universitātes un Cincinnati Universitātes ķīmijas fakultātēm kas paplašinātu jau eksistējošo sadarbību kuŗas mērķis ir uzlabot zinātnisko izglītību Latvijā. Smagi budžeta ierobežojumi ir bezmaz likvidējuši pētniecības un tālākās izglītošanās iespējas Latvijas Universitātē. Latvijas Universitāte taču ir galvenā iestāde atbildīga par Latvijas zinātnieku izglītošanu visos līmeņos. Priekšā liktais projekts izmantotu elektroniskās un tehnoloģiskās "Internet" iespējas lai LU ķīmijas studentiem būtu pieejamas Cincinnati Universitātes lekcijas, citi mācību materiāli, iespējas analizēt ķīmiskus datus un cita informācija. Es pats darbotos kā šī projekta koordinators braucot uz LU vairākas (4-5) reizes projektam paredzētos divi gados.

Budžets:

Ienākumi:

No LF lūgtais pabalsts \$7,500

Izdevumi:

Datori, programmas.....	\$7,000
Dažādi.....	\$ 500
Kopsumma.....	<u>\$7,500</u>

Atsauksmes: Bruce S. Ault, Dr., Department of Chemistry, Univ. of Cincinnati: I totally support Juris's efforts in the development of such a program. We would be very happy to expand our collaborative efforts with Latvia. Currently, we have one Doctoral student from Latvia in house and have tendered two offers for scholarships for next year. These collaborative efforts can not only enhance our program but would be of great help to our colleagues in Latvia. Without reservations, I support Juris's proposed project.

Janis Dregeris, Professor of Chemistry, Chief of the Dept. of Organic Chemistry, Univ. of Latvia: The project will assist the development of education and research in chemistry in Latvia. The three-year project will create a network of computers, connected to the Internet, and the resources of libraries and universities would become